

OPAŽANJA ČAPLJE GOVEDARICE *Bubulcus ibis* NA VRANSKOM JEZERU U 2018. GODINI

*Observation of Cattle Egret *Bubulcus ibis* on Vransko Lake during 2018*

TIBOR MIKUSKA, ADRIAN TOMIK, MARINA GRGIĆ, MAKSIMA VUJNOVIĆ

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Gundulićeva 19a,
HR-31000 Osijek, Hrvatska

Čaplja govedarica *Bubulcus ibis* je danas redovita, ali još uvijek rijetka vrsta hrvatske ornitofaune (BARIŠIĆ i sur. 2016). Prva recentna opažanja zabilježena su 24.6.1986. godine u Lonjskom polju (SCHNEIDER-JACOBY 1989. u KRALJ i RADOVIĆ 2002), zatim 4.5.2002. kod solane Dinjiška na Pagu, 06.01.2003. na ribnjacima Crna Mlaka te 06.01.2004. na šljunčari Čiče kod Velike Gorice (KRALJ 2005). Nakon toga opažanja ove vrste postaju sve češća (ukupno devet opažanja u periodu 2005.-2012.) te je ona uklonjena s popisa rijetkih vrsta Hrvatske (KRALJ i BARIŠIĆ 2013). Prvo gniježđenje ove vrste u Panonskoj nizini zabilježeno je 2010. u Vojvodini, Srbija (HAM 2010) te Mađarskoj. Prvo gniježđenje čaplje govedarice u Hrvatskoj zabilježeno je 2015. godine u poznatoj mješovitoj koloniji čaplji i žličarki u Krapje Đolu (Park prirode Lonjsko polje) kada su viđena dva para kako hrane mladunce (VASILIK 2015). Od 2016. nadalje opažanja čaplje govedarice na području Hrvatske su sve učestalija i brojnija – najmanje 16 opažanja je upisano na web platformi Observado.org (<https://croatia.observation.org/>).

Tijekom 19. rujna 2018. godine provodili smo promatranje ptica u Ornitološkom rezervatu Vransko jezero. Kako smo stigli u predvečernjim satima, mogli smo promatrati čaplje i druge močvarice kako dolaze s hranilišta te se okupljaju na spavalištima. Jedno takvo okupljalište se nalazilo neposredno pokraj drvene šetnice na zapadnoj obali jezera u kojem smo vidjeli male bijele čaplje *Egretta garzetta*, male vrance *Microcarbo pygmeus* i sive čaplje *Ardea cinerea*. Na tamarisu među malim vrancima uočili smo i čaplje govedarice. U početku promatranja, u 18:00 sati, njihov broj je iznosio 9 jedinki, ali su onda s okolnih polja počele pristizati manja jata. Na kraju večeri je ukupan broj čaplji govedarica iznosio 28 jedinki. Zanimljivost je da je točno u 18:53 sati jato od 25 čaplji govedarica, potaknuto jatom od 10 sivih čaplji i 14 malih bijelih čaplji, poletjelo u pravcu jugoistoka i započelo noćnu selidbu preko Jadranskog mora. Na okupljalištu su ostale tri čaplje govedarice za koje pretpostavljamo da su ovdje i provele noć.

Jato od 28 čaplji govedarica je do sada najveći zabilježeni broj ove vrste u Hrvatskoj. Većina promatranja u Hrvatskoj se odnosila na pojedinačne primjerke ili manja jata (do šest jedinki). Iznimku od ovoga čini promatranje deset jedinki 21.4.2013. kod Velike Gorice (A.J.M. VAN BRUNSCHOT, Observado.org), te deset jedinki koje su viđene 1.8.2017. na pašnjaku Luke u Delti Neretve (MIKUSKA T. i KITONIĆ D., Observado.org). S porastom ukupne gnijezdeće populacije u Panonjskoj nizini očekujemo da će promatranja većih jata ove vrste na selidbi također biti sve češća.

Literatura

- HAM, I. (2010): Potvrđeno gniježđenje čaplje govedarice *Bubulcus ibis* u Srbiji: početak kolonizacije Panonske nizine? *Ciconia* 19:125-130.
- KRALJ, J. (2005): Rare Birds in Croatia (2nd Report of the Croatian Rarities Committee). *Larus* 49: 37-51.
- KRALJ, J., BARIŠIĆ, S. (2013): Rare Birds in Croatia. Third report of the Croatian Rarities Committee. *Nat. Croat.* 22: 357-396.
- KRALJ, J., RADOVIĆ, D. (2002): Rare Birds in Croatia (1st Report of the Croatian Rarities Committee). *Larus* 48: 73-83.
- VASILIK, Ž. (2015): Prvo zabilježeno gniježđenje čaplje govedarice *Bubulcus ibis* u Hrvatskoj. *Larus* 50: 51-53.

SUMMARY

On 19th September 2018 a flock of 28 Cattle Egrets *Bubulcus ibis* was observed in the Vransko Lake Ornithological Reserve. Birds have gathered to the communal roost with Pygmy Cormorants *Microcarbo pygmeus* and Little Egrets *Egretta garzetta*. However, at 18.53 hours, 25 individuals of Cattle Egrets, triggered by passing flocks of Grey Herons *Ardea cinerea* and Little Egrets, started with migration and flew southeastwards. So far, this has been the largest flock of this species observed in Croatia. It is assumed that such observations might become more regular with the recent increase of breeding population in Pannonian plain.